

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

1. marts 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Udenrigsministeriets notat vedrørende halvårsoversigt i regi af Rådet vedr. almindelige anliggender og eksterne forbindelser.

NOTAT

Udenrigsministeriet

Nordgruppen

Til:	Folketingets Europaudvalg	J.nr.:	EUK, A.5-0-0
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	24. februar 2005
Emne:	Halvårsoversigt i regi af Rådet vedr. almindelige anliggender og eksterne forbindelser		

Almindelige anliggender**Finansielle perspektiver 2007-2013**

Kommissionens vedtog d. 10. februar 2004 sin meddelelse om de finansielle perspektiver 2007-2013. Denne blev fulgt op af en uddybende meddelelse i juli samt et forslag til ny inter-institutionel aftale. Den 14. juli og 29. september fremlagde Kommissionens en række forslag til retsakter vedrørende de nye flerårige finansielle perspektiver, der supplerer og uddyber indholdet heraf. Retsakter vedrørende bl.a. retlige og indre anliggender, forskning & udvikling samt innovation forventes fremlagt i første halvår 2005.

Kommissionens kernepunkter for dagsorden 2007 er en udvikling af EU baseret på tre grundpiller:

- EU skal fortsat fremme økonomisk samhørighed og skabe flere og bedre job gennem en større og bæredygtig vækst.
- EU skal sikre borgerne et område præget af frihed, retfærdighed og sikkerhed.
- EU skal have en stærk global rolle, der afspejler Europas politiske og økonomiske tyngde.

Dertil kommer, at finansieringen af EU's budget foreslås ændret gennem især indførelsen af en ny generel rabatordning for alle lande med et nettobidrag over en vis tærskel af BNP (0,35 pct.).

Rådets flerårige arbejdsplan forudsætter afslutning af forhandlingerne i juni 2005.

Lissabon-strategien

Midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien vil finde sted ved Det Europæiske Råds møde den 22.-23. marts 2005. Strategiens overordnede målsætning er at gøre EU til en af verdens mest konkurrencedygtige, dynamiske og vidensbaserede økonomier med social og miljømæssig bæredygtighed. Gennemførelsen af målsætningerne har imidlertid været mangelfuld, hvorfor man i EU er blevet enige om at gennemføre en midtvejsevaluering.

Kommissionens synteserapport blev vedtaget den 2. februar 2005 og vil udgøre grundlaget for drøftelserne af midtvejsevalueringen. Synteserapporten indeholder en status over gennemførelsen af strategien og forslag til ændringer af strategien. I rapporten foreslår Kommissionen etableringen af et partnerskab for vækst og be-

skæftigelse samt en prioriteret indsats på ti centrale politikområder, herunder forskning, udvikling og uddannelse, gennemførelse af det indre marked samt bedre lovgivning. Kommissionen foreslår også en mere effektiv styring af strategien, hvilket bl.a. indebærer årlige nationale rapporter fra medlemsstaterne og en forenkling af de eksisterende rapporteringsforpligtelser.

Miljø

EU's udenrigsministerielle "Green Diplomacy Network" vil ifølge beslutning truffet på DER Thessaloniki i juni 2003 skulle afrapportere til DER i juni 2005. Rapporteringen forventes bl.a. at omhandle de EU-demarcher, der ved netværkets mellemkomst er gennemført i tredjelande herunder på klimaområdet.

Fælles udenrigstjeneste

Den Høje Repræsentant og Kommissionen forventes at fremlægge en fremskridtsrapport om det forberedende arbejde med den fælles udenrigstjeneste senest i juni 2005. Rapporten ventes at danne grundlag for det videre arbejde og drøftelser i Rådet. Afgørelsen om indretningen af den fælles udenrigstjeneste skal træffes af Rådet på forslag af EU-udenrigsministeren, dvs. efter forfatningstraktaten måtte være trådt i kraft.

Eksterne forbindelser

Europæisk sikkerhedsstrategi

Rådet forventes at fortsætte implementeringen af den Europæiske Sikkerhedsstrategi, der blev vedtaget i december 2003. Arbejdet fokuserer på konkret opfølgning inden for bl.a. udvikling af et strategisk partnerskab for reform og udvikling med landene i den arabiske verden, terrorbekæmpelse, effektiv multilateralisme og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

ESDP

Den hastige udvikling af ESDP ventes at fortsætte i 2005. Listen af igangværende operationer vil blive udvidet med en politimission til Congo. Særlig interesse vil der være om en eventuel iværksættelse af en civil ESDP-mission til Irak med fokus på uddannelse af retsstatseksperter, politi m.m. Herudover vil fokus være på at få flere nye tiltag gjort operative: Forsvarsagenturet, som skal fungere som et koordinerende organ for udviklingen af militære kapaciteter, samt den civil-militære planlægningscelle. Af særlig interesse for Danmark bliver cellens opgaver i forhold til civile operationer. Hertil kommer arbejdet med at nå nye styrkemål for 2010, hvor de nyoprettede EU-kampgrupper er særligt væsentlige i arbejdet med at forbedre EUs evne til hurtigt udsendelse til krisestyringsopgaver.

Flodbølgekatastrofen i Sydøstasien kan betyde ekstra opmærksomhed om civil beskyttelse, der er en af de fire prioritetsområder inden for den civile del af ESDP, ligesom ESDP's muligheder for at bidrage til terrorbekæmpelse fortsat vil stå centralt.

Danmark kan som konsekvens af det danske forsvarsforbehold ikke deltage i militære operationer, er udelukket fra arbejdet i forsvarsagenturet og kan ikke bidrage til EU-kampgrupperne. Danmark vil fortsat prioritere opbygningen af den civile dimension af ESDP.

Mellemøsten

Fredsprocessen i Mellemøsten ventes at indtage en central plads i drøftelserne i Rådet for eksterne anliggender. Fokus forventes at være på mulighederne for en genoptagelse af dialogen mellem Israel og palæstinenserne i kølvandet på det fredelige palæstinensiske præsidentvalg den 9. januar 2005 og dannelsen af en ny bred koalitionsregering i Israel med henblik på at sikre implementeringen af Køreplanen for fred. Drøftelserne ventes også at fokusere på, hvordan EU vil kunne bistå det palæstinensiske selvstyre i den nærmeste fremtid, herunder på sikkerhedsområdet i forbindelse med den forventede israelske tilbagetrækning fra Gaza og dele af Vestbredden.

Irak

Formandskabet har tilkendegivet, at det vil give prioritet til at understøtte demokratiseringsprocessen i Irak, og situation i Irak forventes behandlet på de fleste af det kommende halvårs GAERC møder.

EU har støttet valgforberedelsen gennem udsendelse af rådgivere, der bl.a. har bistået med træning af irakiske valgobservatører. Derudover har EU's medlemslande bidraget med finansiering af den såkaldte "mellemring" til beskyttelse af FN i Irak. Udsendelse af en krisestyringsmission på politi- og retsområdet er under forberedelse.

Overgangsparlamentet vil udover at skulle vælge et præsidentråd og en regering også have ansvar for, at der udarbejdes et udkast til en irakisk grundlov. Grundlovsarbejdet skal være tilendebragt således, at en ny forfatning kan vedtages ved en folkeafstemning senest 15. oktober 2005. Forfatningsarbejdet vil m.a.o. tage sin begyndelse i første halvår af 2005.

Også efter valget den 30. januar skal der gøres et stort arbejde for at inddrage alle legitime grupper i forfatningsarbejdet og den øvrige politiske proces. EU vil kunne spille en betydelig rolle heri gennem en aktiv og synlig tilstedeværelse inde i Irak, så hurtigt som sikkerheden og de praktiske forhold tillader det. Fra dansk side lægges der stor vægt på, at EU's krisestyringsmission etableres hurtigt efter valget, og en geografisk placering inde i Irak foretrækkes.

Menneskerettigheder

Perioden vil især være præget af den 61. ordinære samling af FN's menneskerettighedskommission, som finder sted den 14. marts – 22. april 2005. EU's holdning vil blive fastlagt på GAERC den 16. – 17. marts. Formandskabet har endvidere fremhævet EU's menneskerettighedsdialoger med Iran og Kina som prioritetsområder.

Iran

EU's forhold til Iran ventes at indtage en central plads i drøftelserne i Rådet for eksterne anliggender i første halvår 2005.

Forhandlingerne mellem EU og Iran vedrørende Irans atomprogram påbegyndtes i december 2004 og vil løbende blive genstand for statusdrøftelser i Rådet. Med forhandlingsinitiativet søger EU bl.a. at opnå garantier for, at Irans nukleare program er entydigt civil. Det er aftalt, at Iran suspenderer sine uranberigelsesaktiviteter indtil forhandlingerne er afsluttet, samt at IAEA fører kontrol hermed. Forhandlingerne ledes af en fælles EU-Iran Styringskomité, hvor underarbejdsgrupper for-

handler om politiske og sikkerhedsmæssige spørgsmål, teknologi og samarbejde samt nukleare spørgsmål.

Parallelt hermed forventes Rådet at drøfte forhandlingerne mellem EU og Iran vedrørende en handels- og samarbejdsaftale og i tæt sammenhæng hermed forhandlingerne om en aftale om politisk dialog mellem EU og Iran, hvor EU lægger særlig vægt på menneskerettighedsspørgsmålet, terrorbekæmpelse og støtte til den mellemøstlige fredsproces. Endelig vil spørgsmålet om støtte fra EU til Irans optagelse i WTO kunne blive taget op i Rådet.

Afrika

EU's udenrigsministre forventes i første halvår 2005 at diskutere en række aktuelle konflikter og fredsprocesser på det afrikanske kontinent. Et centralt element i drøftelserne forventes at være støtte til afrikansk konflikthåndtering via organisationerne under den afrikanske sikkerhedsarkitektur, herunder især Den Afrikanske Union. Sudan forventes i lighed med 2004 at figurere hyppigt på GAERC dagsordenen. Der vil blive fulgt op på underskrivelsen af fredsftalen den 9. januar 2005 mellem Sudans regering og oprørsbevægelsen i syd, herunder hvorledes EU i samarbejde med FN og AU skal bidrage til genopbygningen og omstillingsprocessen i Sudan. En fortsat drøftelse af, hvorledes EU kan bidrage til en løsning af konflikten i Darfur, imødeses.

Udenrigsministrene vil fortsat følge udviklingen i De Store Søers Område. I tråd med beslutningen på GAERC i december 2004 vil tilgangen være regional, idet en varig fred i området kræver et tæt samarbejde mellem centrale lande (Den Demokratiske Republik Congo, Rwanda, Burundi og Uganda) på en række økonomiske såvel som politiske områder. Lande som Zimbabwe og Elfenbenskysten forventes også at figurere på Rådets dagsorden.

Naboskabspolitikken

Rådet vil drøfte styrkelse af samarbejdet med nabolandene, på basis af individuelle handlingsplaner, udarbejdet eller under forberedelse inden for rammerne af EU's naboskabspolitik.

Rådet ventes forud for det næste EU-Rusland topmøde i maj at tage stilling til handlingsplanen vedrørende samarbejdet med Rusland inden for "de fire rum" som p.t. er under forhandling.

Udviklingen i Ukraine og EU's fremtidige forhold til landet må ventes at figurere på rådets dagsorden foråret igennem.

Rådet ventes at drøfte styrkelse af dialogen med Moldova og herunder tage stilling til, om der bør udpeges en Særlig Repræsentant for Moldova

Vestlige Balkan

Rådet vil fortsat arbejde for fremskridt med Vestbalkan-landenes reform og tilnærmelse til EU inden for Stabiliserings- og Associeringsprocessen, efter den arbejdsplan, der blev lagt på DER i Thessaloniki i juni 2003. I forholdet til Serbien og Montenegro, Bosnien-Hercegovina og Kroatien må ventes særligt fokus på samarbejde med krigsforbryderdomstolen vedrørende det tidligere Jugoslavien, som betingelse for fortsat tilnærmelse til EU.

Rådet vil i forårets løb skulle tage fat på drøftelser af, hvilken holdning Unionen bør indtage til spørgsmålet om Kosovo's fremtidige status, med sigte på den evaluering, der medio 2005 vil skulle foretages vedrørende de midlertidige selvstyremyndigheders gennemførelse af standarder for Kosovo.

EU's arrangement med generelle toldpræferencer (GSP) til udviklingslandene

På GAERC d. 16.-17. marts 2005 forventes en ny GSP-forordning for perioden 1. april 2005 til 31. december 2008 vedtaget.

EU har siden 1971 åbnet for handelspræferencer til udviklingslande inden for rammerne af GSP, hvorunder medlemslandene kan tilbyde udviklingslande særligt gunstige markedsadgangsvilkår ved toldnedsættelser for industrivarer og landbrugsprodukter, som ikke udstrækkes til de øvrige WTO-lande. Systemets overordnede formål er at fremme en bæredygtig udvikling i udviklingslandene. Forslaget til ny GSP-forordning har til hensigt at sikre en stabil, forudseelig, objektiv og forenklet GSP-ordning der bygger på de hidtidige erfaringer. Endelig skal GSP-ordningen være lettere at anvende for erhvervslivet i både i- og ulande.

Udvidelsen

I forbindelse med EU's fortsatte udvidelse vil udkast til forhandlingsramme vedrørende Kroatien blive forelagt Rådet med henblik på vedtagelse. Tilsvarende vil ske for Tyrkiet, men som følge af den senere forhandlingsstart for Tyrkiet (3. oktober 2005) vil forelæggelsen her muligvis først ske i 2. halvår 2005. Endvidere vil Tyrkiets tiltrædelsespartnerskab skulle revideres.

Det transatlantiske forhold:

Navnlig ti-året for vedtagelsen af den grundlæggende ramme for EU-USA samarbejdet (New Transatlantic Agenda) forventes i 2005 af medføre generel øget fokus på EU-USA samarbejdet. Rådet vil stå for opfølgningen af præsident Bush besøg i Europa i februar og for forberedelserne til det årlige EU-USA topmøde. Hertil kommer Rådets løbende håndtering af transatlantiske aspekter af andre emner.

Revision af Cotonou-aftalen.

Forhandlingerne om revision af Cotonou-aftalen mellem AVS-landene (udviklingslande i Afrika, Karibien og Stillehavet) og EU fortsætter i 2005. Der stiles mod afslutning af forhandlingerne i februar 2005.

Fra EU's side er der især stillet forslag om at følgende emner indgår i genforhandlingerne:

Bekæmpelse af terrorisme. Bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben. Støtte til den internationale straffedomstol. Effektivisering af bistanden. Afbinding af bistanden.

Fra AVS-landenes side er der især stillet forslag om at følgende emner indgår i genforhandlingerne: Udbygning af den politiske dimension. Mindre stramme regler for konsultationer og bilæggelse af tvister. Information og kommunikation. Beskyttelse af ophavsrettigheder.

Spørgsmålet om størrelsen af en finansprotokol til aftalen med angivelse af bistandsmidler eller indbudgettering af Den Europæiske Udviklingsfond i EU-budgettet med tilsagn om bistand til AVS landene er fortsat ikke afklaret

Revision af erklæringen af 10. november 2000 fra Rådet og Kommissionen om Det Europæiske Fællesskabs udviklingspolitik

Formandskabet forventer, at Rådet vil kunne revidere den fælles erklæring fra den 10. november 2000 fra Råd og Kommission om Fællesskabets udviklingspolitik.

Kommissionen har bebudet at ville fremlægge en meddelelse i første halvår af 2005, der kan danne grundlag for revisionen.

Terrorisme

Rådet forventes at drøfte terrorbekæmpelse både den 23.-24. maj og den 13.-14. juni som led i den halvårlige opdatering af handlingsplanen og forberedelserne af Det Europæiske Råd i juni.

I den forbindelse forudses Rådet blandt andet at drøfte strategi til at bekæmpe rekruttering af terrorister på baggrund af forslag fra Den Høje Repræsentant og Kommissionen. Derudover vil Rådet fortsat følge gennemførelsen af EU's handlingsplan, herunder arbejdet med generelt at integrere terrorbekæmpelse i de eksterne relationer.

Flodbølgekatastrofen i Asien

Rådet har som opfølgning på det ekstraordinære rådsmøde den 7. januar 2005 om flodbølgekatastrofen i Asien på rådsmødet den 31. januar 2005 vedtaget en handlingsplan for EU's videre arbejde med at styrke EU's katastrofeberedskab. I handlingsplanen lægges der op til at undersøge mulighederne for styrket indsats inden for en lang række områder, heriblandt forbedret samarbejde inden for civilbeskyttelse og humanitær bistand samt, på baggrund af en erfaringsopsamling, vedr. samarbejde på borgerserviceområdet. Emnet ventes drøftet igen på rådsmødet den 25. april 2005.

Udenrigsministeriet